

трансформація, на нашу думку, є вдалою, з огляду на співвідношення розмірів пароплава, на якому і відбувалася ця розмова, та моторного катера.

Завдяки вмілому використанню лексичних трансформацій конотативного плану в українському перекладі роману Дж. Лондона «Морський вовк» перекладач зумів урізноманітнити образи героїв твору, надати мові тексту перекладу яскравості та емоційної забарвленості.

Список використаної літератури:

1. Литвин І. М. Перекладознавство. Науковий посібник / І. М. Литвин. – Черкаси : Видавництво Ю. А. Чабаненко, 2013. – 288 с.
2. Селіванова О. О. Світ свідомості в мові. Мир сознания в языке. Монографічне видання / О. О. Селіванова. – Черкаси : Ю. Чабаненко, 2012. – 488 с.
3. Словник української мови [Електронний Ресурс]. – Режим доступу : <http://sum.in.ua>.
4. Merriam-Webster Dictionary Online [Електронний Ресурс]. – Режим доступу : <https://www.merriam-webster.com>.

Список ілюстративного матеріалу:

1. Лондон Дж. Морський Вовк : роман / Джек Лондон ; пер. з англ. Д. Лисиченка, під ред. Ю. Лісняка. – К. :Світанок, 2015. – 416 с.
2. London, Jack. THE SEA WOLF / Jack London. – United States : Penguin Books, 2009. – 236 p.

Науковий керівник: канд. філол. наук С. В. Сторчеус

ПРАГМАТИЧНИЙ АСПЕКТ УКРАЇНОМОВНОГО ПЕРЕКЛАДУ Анімаційного фільму «A CHRISTMAS CAROL»

Т. В. Котенко

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

Сучасні анімаційні фільми надзвичайно популярні серед дітей, підлітків і навіть їхніх батьків, оскільки вони характеризуються яскравістю, видовищністю, простотою, ненав'язливістю, доступністю. Наразі ухвалення рішення про обов'язкове дублювання, озвучення або субтитрування українською мовою іноземних кінофільмів дало поштовх для розвитку саме українського кіноперекладу, що зумовлює актуальність досліджуваної у нашій розвідці проблематики [6, с.1-4].

Більшість популярних анімаційних фільмів родом з американського світу, тож іноземний глядач стикається з повністю чужим йому культурним тлом. У цьому і полягає **актуальність** аналізу прагматичного аспекту перекладу.

Сьогодні все більшої та більшої популярності набуває кіноіндустрія, яка є відносно молодим видом мистецтва. Щорічно випускаються тисячі кінострічок, втім рейтингові позиції займають американські як кінофільми так і анімаційні фільми. Це зумовлено популяризацією Голівуду – американського центру кіно та анімації, що ототожнюється з якісною зйомкою, неперевершеними спецефектами та оригінальною подачею сюжету – все те, що так полюбляють глядачі будь-якого віку. Водночас виникла потреба у перекладі кінопродукції аби розповсюдити її по всьому світу, а отже перекладачі зіткнулись з проблемою адаптації фільмів та мультфільмів для свого глядача. Тобто завданням перекладача полягає у забезпеченні такого рівня міжмовної комунікації, при якому текст мовою реципієнта міг би виступати в якості повноцінної комунікативної заміни оригіналу і ототожнюватися реципієнтами перекладу з оригіналом у функціональному, структурному і змістовному відношеннях[4].

Метою нашого дослідження є аналіз прагматичних формально-змістових трансформацій українського перекладу анімаційного фільму 2009 року "A Christmas Carol".

Існує безліч чинників, які впливають на переклад анімаційного фільму з однієї мови на іншу, наприклад з англійської мови на українську. Одним із чинників можна вважати відмінність двох культур, що відбивається на кожній сфері людського життя, і робить їх унікальними та неповторними. Саме вона має враховуватись задля уникнення непорозумінь і неточностей, які можуть виникнути в процесі перекладу мультиплікаційного фільму, і можуть призвести до помилкового сприйняття стрічки в цілому, а отже одні з головних функцій картини – інформаційна, розважальна, дидактична можуть бути не виконані.

Більшість кінопродукції орієнтована на специфічну аудиторію молодих людей і саме глядач часто виступає основним критиком кінопроекту, зокрема мультфільми, націлені на увагу дітей [5, с. 7-40].

Оскільки анімаційний фільм "A Christmas Carol" відзнято за мотивами однойменної традиційної різдвяної повісті Чарлза Діккенса, сценарій якого дещо близький з текстом першотвору, доцільно звернутись до певних рис ідіостилію автора. Т. Ямамото у своєму дослідженні "Growth and system of the language of Dickens" називає "глибинну структуру англійської мови Ч. Діккенса" ідіоматичною [3].

Ф.Р. Лівіс підкреслює майстерність володіння письменником "словом, фразою, ритмом, образом", а також легкість та свободу використання ним засобів англійської мови [1, с.206]. Й справді, мова Діккенса у творах сповнена англійськими ідіомами, фразеологізмами, реаліями, притаманними американським традиціям, зокрема традиціям святкування Різдва, тощо.

Дослідження виявило, що у творі «Різдвяна пісня в прозі», так само як і в його екранізації «Різдвяна історія», наявні стійкий неподільний звороти – ідіоми. Продемонструємо на конкретних прикладах: *Quite dead as a doornail. // Мертвий. Ноги задер.* Згідно з словником, англійська ідіома *dead as a doornail* означає безперечно мертвий, в складі якої лежить сема дверний цвях. Це пов'язано з світобаченням англійців, адже вони уявляють, що цвяхи прибивають так, що їх не можна потім повторно використати, тобто намертво. Відповідно для передачі закладеного змісту та стилістичного відтінку, перекладач використав фразеологізм *задерти ноги*, що означає вмерти. В наступному прикладі ідіому перекладено словосполученням, що має еквівалентний об'єм інформації: *Keep Christmas in your own way. // Ти святкуй собі як хочеш.* Ідіому *to keep one's own way* – чинити щось по-своєму перекладено з втратою стилістичного забарвлення, тобто перекладач вдався до фігуративної трансформації.

Прагматичну адаптацію можна зустріти і в наступних фрагментах тексту анімаційного фільму: *If I could work my will, every idiot who goes about with 'Merry Christmas' on his lips should be boiled in his own pudding and buried with a stake of holly through his heart. // Та коли б моя воля, то я б кожного ідіота, що вигукує «Христос народився», варив би у казані живцем. А в серце б їм забивав кілка!* Відбулась прагматична трансформація на тлі культурних особливостей - вираз *should be boiled in his own pudding* містить в собі інформацію про традиційну страву на Різдво в Англії – пудинг, але в перекладі ми втрачаємо цей компонент, адже в Україні немає різдвяної страви-відповідника, тож ми маємо *варив у казані живцем*. Так само відбулася втрата у виразі *a stake of holly* – «кілок паду́ба», який в перекладеному варіанті звучить як просто «кілок». Це так само зумовлено традиціями святкування Різдва, адже паду́б (гостролист) – традиційний різдвяний символ: кажуть, що саме з цієї рослини був

зроблений вінець Христа, а білі ягоди гостролиста почервоніли від його крові. Натомість в українській культурі святкуючи Різдво більшість людей не вдаються до біблійних деталей, тому глядачі, зокрема діти – цільова аудиторія мультфільму, більш за все не володіють цими знаннями. На даному прикладі можна помітити ще один вид прагматичних трансформацій – концептуальні перетворення: *Merry Christmas // Христос народився*. Цей перекладацький прийом зумовлений культурними стереотипами народів, адже впродовж багатьох років було детерміновано соціумом фіксовані структури вітання на свята, тож в англійській мові маємо *Merry Christmas* – Щасливого Різдва, а в українській традиційно вітають Різдво фразою «*Христос народився*».

Проаналізувавши український переклад тексту анімаційної стрічки «A Christmas Carol» («Різдвяна пісня») можна помітити чимало випадків прагматичних трансформацій, виконаних з метою збереження стильового і змістового навантаження, адаптації інформації та реалій. На нашу думку, переклад, здійснений студією, не бездоганний, адже прослідковуються випадки втрати культурної та стилістичної рівноваги.

Список використаних джерел:

1. Leavis F. R. Dickens, the Novelist / F.R. Leavis, Q.D. Leavis – L.: Chatto and Windus, 1970. – 352 p.,
2. Yamamoto Tadao. Growth and system of the language of Dickens: An introduction to a Dickens lexicon. (3rd, revised, edition). – Hiroshima: Keisuishu Publishing Company, 2003. – P. 589. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.thefreelibrary.com/The+Lexicon+in+Dickens.-a0125953299>.
3. Комиссаров В.Н. Современное переводоведение: курс лекцій / В. Н. Комиссаров. – М.:ЭТС, 1999. – 192 с.
4. Красных В. К. «Свой» среди «чужих»: миф или реальность? / В. Красных. –М.: Гнозис, 2003. –375 с.,
5. Мельник А. Функції сучасної американської анімації як основа вибору перекладацьких стратегії [Текст] / А. Мельник // Studia Linguistica. – 2012. – № 6. – С. 1-4.

Науковий керівник: старший викладач І. І. Могілей

ПЕРЕДАЧА РИТМІКО-ІНТОНАЦІЙНОГО МАЛЮНКА ВІРША В УКРАЇНСЬКОМУ ПЕРЕКЛАДІ «CORRESPONDANCES» Ш. БОДЛЕРА

Т. В. Котенко

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

Художній переклад – це переклад творів художньої літератури і художніх текстів. Цей переклад є інструментом культурного освоєння світу, розширення колективної пам'яті людства, чинником самої культури. У художньому перекладі важливе збереження форми, змісту, структури і естетичного впливу оригіналу тексту. Художній переклад – це творчість, тобто перекладач такого замовлення – це той же письменник, адже він практично заново створює твір для читача. Саме тому всі перекладачі вважають цей вид роботи одним з найскладніших [2, 407].

Переклад художніх творів, зокрема поетичних, вважають **актуальною** справою, адже на українську мову перекладена невелика частка класичних творів, не кажучи про сучасну літературу. Утім, цей процес не легкий, тому вимагає освіченості та професіоналізму, адже перед перекладачем стоїть чимало труднощів, які варто подолати задля якісного результату.